

Kaj se je na vzhodnoalpskem prostoru dogajalo v 9. stoletju

Za začetek pogledaj video ZGO 7: Vzhodne Alpe v 9. stoletju, <https://www.youtube.com/watch?v=Uksa7jrEQFI>.

1. V učbeniku (str. 101) preberi poglavje Kako je Karantanija izgubila samostojnost.

Po smrti Karla Velikega se je v Frankovski državi pojavila politična kriza. Kraljevi uradniki so vladali nepravilno in izkoriščali prebivalce, zato so se ti začeli upirati. Na območju današnje Slovenije in Hrvaške se je v 9. st. frankovski oblasti uprl spodnjepanoski knez **Ljudevit Posavski**. Njegovemu uporu so se pridružili tudi Karniolci in Karantanci, ki so bili večkrat premagani.

- a) Po porazu upora leta 823 so Karantanci in Karniolci doživeli velike spremembe. Pri vsaki spremembi zapiši en primer.

Politično vodstvo	Karantanski knez odstavljen. Karantansko ozemlje podrejeno frankovskemu grofu.
Politična organizacija	Samostojna Karantanija ukinjena, spremenjena v grofijo in razdeljena na fevde.
Družbene spremembe	Uveden fevdalizem, karantansko ozemlje razdeljeno med frankovske fevdalce, kmetje postali nesvobodni podložniki.

- b) Obdobju misijonskega delovanja, je v 9. in 10. st. sledilo **utrjevanje krščanske vere**. V ta čas sodijo tudi **Brižinski spomeniki**.
Pojasni, kaj so Brižinski spomeniki.

Brižinski spomeniki so najstarejši slovanski pisani dokument v vzhodnih Alpah. Besedilo je zapisano v staroslovenskem jeziku, na pergamentne liste. Vsebuje dva obrazca za spoved in pridigo o grehu in pokori. Izvorno besedilo je bilo zapisano sredi 9. st., ohranjen zapis pa konec 10. st.

2. V učbeniku (str. 101–102) preberi poglavje Nastala je Spodnja Panonija.

Franki so v 8. st. uničili avarsko državo v Panonski nižini in ustanovili mejno grofijo **Spodnjo Panonijo**. Grofijo je frankovski kralj podelil slovanskemu knezu Pribini, ki si je pri Blatnem jezeru (današnja Madžarska) zgradil prestolnico **Blatenski kostel**.

a) Katere reke so omejevale ozemlje Spodnje Panonije? **Raba, Donava in Drava**.

Po smrti Pribine je Spodnjo Panonijo vodil njegov sin, **Kocelj**. Ta se je uprl frankovski oblasti in pokristjanjevanju salzburške cerkve ter k širjenju vere povabil bizantinska misijonarja **Konstantina in Metoda**.

b) Dopolni okvirčke ob sliki, tako da vanje zapišeš značilnosti, povezane z njunim življenjem v Spodnji Panoniji.

Širila sta **krščansko** vero.

Pred njima je krščanstvo v Spodnji Panoniji širila **salzburška** škofija.

Uporabila sta **glagolico** pisavo.

Vero sta širila v **slovanskem** jeziku.

3. V učbeniku (str. 102) preberi poglavje Arnulfovo kraljestvo.

a) Dopolni besedilo.

V drugi polovici 9. st. je ozemljem nekdanje Karantanije, Karniole in Spodnje Panonije vladal kralj **Arnulf**. Mladost je preživel v **Karantaciji**. Večino čaja je preživel v **vojnah**. Boril se je proti **Vikingom, Madžarom in Moravanom**. V Rimu ga je papež okrona za **kralja** in zato njegovo ozemlje imenujemo tudi »**Arnulfovo kraljestvo**«.